

Fforwm Cadeiryddion y Pwyllgorau Safonau - Cymru
Dydd Llun, 24 Mehefin 2024 am 2pm, dros Teams
Nodiadau

1. Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

Croesawodd y Cadeirydd:

- Y Barnwr Claire Sharp, llywydd presennol Panel Dyfarnu Cymru a oedd ar fin gadael, a'i holynydd, y Barnwr Meleri Tudur.
- Paul Egan, Dirprwy Brif Weithredwr Un Llais Cymru, y prif sefydliad ar gyfer cynghorau tref a chymuned yng Nghymru.
- Michelle Morris - Ombwdsman Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC).

Cadeiryddion Pwyllgorau Safonau newydd eu penodi.

- Peter Easy, a oedd wedi cael ei benodi'n ddiweddar fel Cadeirydd Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Fynwy.
- Sue Maughan, a oedd wedi cael ei phenodi'n ddiweddar fel Cadeirydd Safonau Cyngor Rhondda Cynon Taf.
- Rhys Davies, a oedd wedi cael ei benodi'n ddiweddar fel Cadeirydd Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn.

2. Nodiadau o'r cyfarfod blaenorol - 29 Ionawr 2024.

Cytunwyd ar y nodiadau ar gyfer y cyfarfod blaenorol, a chadarnhawyd bod y camau gweithredu wedi'u cwblhau. Amlygwyd y pwyntiau a ganlyn:

- Gwahodd Cadeiryddion Pwyllgorau Safonau Cydbwyllgorau Corfforedig i'r Fforwm os nad ydynt eisoes yn mynychu fel aelod o un o bwyllgorau safonau eu cynghorau cyfansoddol.

- Roedd taliadau i aelodau cyfetholedig yn fater i'w benderfynu'n lleol ac roedd angen i'r Fforwm weithio o fewn ei gylch gorchwyl.
- Nid oedd angen i aelodau'r Pwyllgor Safonau gael gwiriad y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (GDG).

3. Y Barnwr Claire Sharp, llywydd presennol Panel Dyfarnu Cymru a oedd ar fin gadael a'i holynydd, y Barnwr Meleri Tudur.

Soniodd y Barnwr Claire Sharp am y materion yr oedd hi'n chwilio amdanynt wrth benderfynu p'un a ddylid caniatáu apêl yn erbyn penderfyniad a wnaed gan bwyllgor safonau a methiannau cyffredin.

Ni thrafododd y rhesymau dros feirniadaethau penodol. Eglurodd bod y prawf cyfreithiol yn ymwneud â'r gobaiith rhesymol o lwyddiant, ond nododd nad oedd hyn yn cael ei ddiffinio o fewn deddfwriaethau neu reoliadau PDC. Roedd y Barnwr Sharp wedi mabwysiadu'r profion gan awdurdodaethau eraill gan ddefnyddio'r un geiriad. Nododd y Barnwr Sharpe hefyd ei bod yn cymryd achos yr Apelydd ar ei uchaf wrth adolygu cais i apelio, oni bai bod yr achos yn cael ei wrthbrofi gan y dystiolaeth o'i blaen, heb gefnogaeth drwy ddadl neu dystiolaeth resymol neu'n cael ei ystyried yn honiadau ffansiol.

Ni ellir apelio ei phenderfyniad gan eithrio Adolygiad Barnwrol. Mae PDC wedi argymhell i'r Adolygiad Penn y dylid addasu'r broses gan nad yw'r amserlenni'n ymarferol ac yn eithrio Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Pwyntiau i'w hystyried:

Wrth amlinellu rhybudd o benderfyniad, nodwch:

- benderfyniad y pwyllgor, y pwyntiau allweddol a chanfyddiadau ffeithiol,
- pa ddadleuon a gyflwynwyd,
- beth wnaeth arwain at y penderfyniad.

Mewn geiriau eraill, dangoswch eich cyfrifiadau/rhesymau.

- Nodwch pwy oedd yn bresennol a ph'un a wnaethant adael yn ystod y gwrandawriad. Byddai crynodeb o'r pwyntiau allweddol yn ddefnyddiol.

- Ni allwch gyfuno dau fater a gallwch ond darparu tystiolaeth o un e.e., ni allwch nodi achos o fwlio ac aflonyddwch a darparu rheswm ar gyfer aflonyddwch yn unig. Gallai hyn arwain at apêl.
- Byddai'n ddefnyddiol nodi beth yw'r ffeithiau y cytunwyd arnynt a'r pethau sy'n destun dadl ac wedi cael eu nodi gan y pwyllgor.
- Cofiwch fod y Canllawiau ar Gosbau ar gael i helpu a byddai'n synhwyrol cael golwg ar y rhain - bydd yn helpu'r Llywydd i wybod a gafodd y broses gywir ei dilyn.

Ni all PDC ddarparu cyngor cyfreithiol. Mae'r holl wybodaeth ar y wefan. Mae hyn hefyd yn wir am y gwasanaeth llys.

Gofynnwyd i'r barnwr, os oedd cyfarfod y pwyllgor safonau'n cael ei recordio, a fyddai hi'n gwyllo'r recordiad? Dywedodd y gallai'r apelydd anfon y recordiad ymlaen ati hi ac y byddai hynny'n dderbyniadwy, fodd bynnag, ni fyddai hi'n gwyllo'r cyfarfod llawn mewn gwirionedd. Fel arfer, os yw'n allweddol, dylid darparu trawsgrifiad, ond roedd hynny'n annhebygol ar y cam hawl i apelio. Fodd bynnag, roedd yr opsiwn ar gael os yw'r Apelydd yn darparu'r fideo, a nododd y byddai hi'n cael golwg arno'n bersonol os oes cyfeiriad at yr amser penodol ar gyfer testun y gwyn a'i fod yn ymwneud â mater yn yr apêl. Dywedodd ei bod yn annhebygol y byddai hi'n gwyllo'r recordiad cyfan.

Roedd y Barnwr Meleri Tudur yn cytuno â'r pwyntiau a wnaed ac yn edrych ymlaen at ymgymryd â'r rôl fel llywydd y PDC.

4. Paul Egan, Dirprwy Brif Weithredwr Un Llais Cymru, y prif sefydliad ar gyfer cynghorau tref a chymuned yng Nghymru.

Roedd y cyflwyniad a'r sesiwn holi ac ateb mewn ymateb i gais a wnaed mewn cyfarfod blaenorol o'r Fforwm ac yn cynnwys y canlynol:

- Gwybodaeth am y gefnogaeth a gynigwyd gan Un Llais Cymru i'w gynghorau tref a chymuned.

- Yr adnoddau a'r gefnogaeth a gynigwyd i Gyngorau Tref a Chymuned mewn perthynas â safonau ymddygiad.
- Yr hyfforddiant a gynigwyd ar y Cod Ymddygiad i Aelodau, gan gynnwys dulliau darparu, amllder y sesiynau, a'r costau.
- Y gefnogaeth a gynigwyd i glercod ac aelodau cyngorau tref a chymuned mewn perthynas â gweithdrefn ddatrys leol a gaiff ei hannog gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

5. Michelle Morris - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru - Y wybodaeth ddiweddaraf.

- Y wybodaeth ddiweddaraf am waith achos (2023/24 a C1)
- Adolygiad Annibynnol (y wybodaeth ddiweddaraf)
- Gweithdrefn Ddatrys Leol (adolygiad)

Gwaith achos 2023/24

- Blwyddyn brysur arall - mwy o gwynion nag erioed ar draws Cwynion Cod a Gwasanaethau Cyhoeddus - ond dim adnoddau ychwanegol i ymdrin â hwy.
- Mae Cwynion Cod yn ffurfio oddeutu 10% o gyfanswm y gwaith achos ar gyfer y swyddfa.
- 328 o gwynion cod - cynnydd o 16%.
- Ymchwiliwyd i gyfran uwch o gwynion o'i gymharu â'r llynedd (48), cynnydd o 13%.
- Atgyfeiriwyd 21 o achosion (y mwyaf mewn un flwyddyn), cynnydd o 43%.
- Cynhaliwyd 85% o achosion o dorri rheolau (gan Bwyllgorau Safonau neu PDC).
- Roedd y mwyafrif (55%) yn ymwneud â 'Hyrwyddo Cydraddoldeb a Pharch' sy'n is na'r llynedd (61%).

Y Flwyddyn Gyfredol (diwedd Mai)

Roedd y llwyth achosion yn 79 (y llwyth achosion uchaf erioed i ni) (10 wedi'u hoedi, e.e. ymchwiliadau heddlu, rhesymau meddygol).

Roedd ffocws ar leihau'r amser mae'n ei gymryd i ymchwilio (o fewn 12 mis) a chaewyd nifer uchel o Achosion Hŷn y llynedd.

Fodd bynnag, roedd llwythi achosion yn parhau i fod yn uchel, ac roedd gwaith yn parhau i gymryd camau i leihau'r rhain a chau achosion o fewn 12 mis. (Gweithwyr Banc, Swyddogion Ymchwil ychwanegol).

Mae'r Tîm Cod hefyd yn cefnogi Gwrandawiadau ac Apeliadau, gan fod y rhain hefyd yn cael effaith ar amseroedd ymchwil.

Adolygiadau Annibynnol

- Roedd y Cylch Gorchwyl ar wefan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
- Caiff ei arwain gan Dr Melissa McCullough (y Comisiynydd Safonau ar gyfer Cynulliad Gogledd Iwerddon).
- Anelir at gyhoeddi adroddiad terfynol yn yr Hydref.
- Byddai'r adroddiad terfynol yn cael ei gyflwyno i Bwyllgor Cyllid y Senedd (gan adrodd yn ôl i'r Senedd mae'n debyg).
- Parhau i ymgysylltu â NSCF ac MOG mewn perthynas â chanlyniadau ac unrhyw gamau gweithredu sy'n codi - cyn cyhoeddi'r adroddiad.

Gweithdrefn Ddatrys Leol

- Roedd cynlluniau i weithio gyda Chynghorau a Swyddogion Monitro i adolygu'r Gweithdrefnau Datrys Lleol presennol ac adolygu ac ailgyflwyno Canllawiau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn yr hydref.
- Y bwriad oedd sicrhau dull cyson a dealltwriaeth o faterion sy'n briodol ar gyfer Gweithdrefnau Datrys Lleol a'r materion 'difrifol' y dylid eu cyfeirio at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

6. Unrhyw Fater Arall

Roedd y profiadau hyd yma'n awgrymu bod dyletswydd yr arweinydd grŵp (a'r angen i adrodd wedi hynny) wedi cael ei groesawu. Roedd rhywfaint o gymhlethdod ag aelodau annibynnol nad oeddent yn rhan o grŵp.

7. Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

- Dydd Llun, 27 Ionawr 2025, 2pm - 4pm dros Teams.
- Dydd Llun, 23 Mehefin 2025, 2pm - 4pm dros Teams.